

Национално утврђени допринос (NDC) Републике Србије за период 2021 – 2030. године

Увод

Република Србија је чланица Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе (UNFCCC) од 2001. године и Споразума из Париза од 2017. године. Влада Републике Србије је 2015. године поднела Намераване национално утврђене доприносе (INDC), дефинишући смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште од 9,8% до 2030. године у поређењу са емисијама из 1990. године. Први NDC обухвата и губитке и штете узроковане екстремним временским догађајима и указује на потребу за прилагођавањем на измењене климатске услове.

Република Србија подношењем ажурираног Национално утврђеног доприноса (NDC) у складу са члановима 3. и 4. Споразума из Париза и ставовима 22. и 24. Одлуке 1. CP/21:

Повећава своје амбиције у погледу смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште за 13,2% у односу са ниво из 2010. године (односно 33,3% у односу на 1990. годину) до 2030. и

Узима у обзир да су материјалне штете изазване променом климе и екстремним временским догађајима у Србији у периоду 2015-2020. године процењене на најмање 1,8 милијарди евра, док су материјалне штете у периоду 2000-2015. године процењене на најмање пет милијарди евра.

Република Србија је потписала Споразум о стабилизацији и придруживању са Европском унијом 2012. године, који је ступио на снагу у септембру 2013. године¹. Тиме је преузета обавеза усклађивања националног законодавства са правним тековинама ЕУ, укључујући и европско законодавство у области климатских промена, што ће знатно допринети смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште. Србија је континентална земља. Енергетика је један од највећих сектора српске привреде, и већи део електричне енергије се производи у термоелектранама (око 70%) коришћењем домаћег лигнита, док остатак потиче углавном из хидроенергије. Потрошња електричне енергије је веома висока, углавном због коришћења електричне енергије за грејање и врло ниског нивоа енергетске ефикасности.

Осмотрен пораст температуре у периоду 2008-2017 у односу на референтни период 1961-1990 на највећем делу територије Србије износило је преко 1,5°C, а у западним и источним деловима замље и преко 2°C. Тај тренд повећања средње годишње температуре ће достићи 2-4,3°C до краја века. Годишња количина падавина се повећала за 10%, а у јужном делу земље до 20% у односу на референтни период.¹⁵ Промена средње годишње количине падавина неће бити тако изражена као у случају промене температуре, али ће за њу бити карактеристична међугодишња прерасподела падавина, а током летње сезоне ће бити најизраженији недостатак кише.

Рањивост водних ресурса, пољопривреде, шумарства, укључујући биодиверзитет и здравље, већ је потврђена, док искуство из прошлих неколико деценија показује негативне ефекте климатских промена на енергетику, инфраструктуру, транспорт и привреду Србије у целини. Поред тога, пандемија КОВИД-19 утиче на социјалне аспекте српског друштва и подразумева губитак радних

¹ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/detailed-country-information/serbia_en

места за 34.700 жена и нето повећање броја радних места за мушкарце од 1.500 током другог квартала 2020. године².

Додатне детаљне информације неопходне за јасноћу, транспарентност и разумевање (ICTU) национално утврђених доприноса (NDC) могу се наћи на: www.klimatskepromene.rs.

Према одлукама 1/CP.21, 4/CMA.1, 9/CMA.1, 18/CMA.1, подносимо следеће квантитативно изражене информације у вези са NDC:

1. Квантитативно изражене информације о референтним периодима (укључујући, по потреби, базну годину)	
а) Референтна година(е), основна година(е), референтни период(и) и друге почетне тачке	<p>Базна година: 2010. и 1990.</p> <p>Током ревизије првог NDC, у прорачуну инвентара гасова са ефектом стаклене баште и процеса осигурања квалитета и контроле квалитета (QA/QC) је 2010. идентификована као базна година. Због упоредивости са првим NDC и променама у инвентару гасова са ефектом стаклене баште смањење (у даљем тексту: GHG), емисија GHG изражава се и у односу на 1990. годину.</p> <p>Референтна година пројекција 2015.</p>
б) квантитативно изражене информације о референтним индикаторима, њиховим вредностима у референтној(им) години(ама), основној(им) години(ама), референтном(им) периоду(има) и, по потреби, циљној години;	Додатне квантитативно изражене информације о референтним индикаторима су доступне у Националним инвентарима гасова са ефектом стаклене баште.
в) Кад су у питању стратегије, планови и радње наведене у члану 4, став 6. Париског споразума, или политике или мере као компоненте национално одређених доприноса у којима се горњи став 1. б) не примењује, Стране треба да пруже друге релевантне информације;	Није применљиво

² COVID-19: Socio-Economic Response Plan for Serbia, https://www.rs.undp.org/content/serbia/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/covid-19-socio-economic-response-plan.html; COVID-19 Socio-Economic Impact Assessment | UNDP in Serbia

1. Квантитативно изражене информације о референтним периодима (укључујући, по потреби, базну годину)	
г) Циљ у односу на референтни индикатор, изражен нумерички, на пример као проценат или износ смањења;	(А) циљ смањења на нивоу целе привреде - смањење емисија GHG до 2030. године: - 13,2% у поређењу са 2010. годином - 33,3% у поређењу са 1990. годином
д) Информације о изворима података који се користе у мерењу референтне(их) тачке(ака)	Национални инвентари гасова са ефектом стаклене баште за период 1990 – 2015. Припремила Агенција за заштиту животне средине и представила у Другом двогодишњем извештају према Оквирној конвенцији УН о промени климе.
ђ) Информације о околностима под којима страна може да ажурира вредности референтних индикатора.	Националне GHG емисије у базној и референтној години могу се ажурирати и поново прерачунати услед методолошких промена и прецизнијих прорачуна. Поред тога, промене БДП-а и других макроекономских параметара, као што су они препознати у Плану социоекономског одговора на КОВИД-19 за Републику Србију, ³ могу да доведу до ажурирања вредности референтних индикатора. Информације о поновним прорачунима ће бити приложене у релевантним поглављима Двогодишњег извештаја (BUR) односно Двогодишњег извештаја о транспарентности (BTR) према Оквирној конвенцији УН о промени климе.

2. Временски оквири и/или периоди за спровођење	
а) Временски оквир односно период за спровођење, укључујући почетни и завршни датум, у складу са сваком даљом релевантном одлуком коју усвоји Конференција страна потписница која служи као састанак страна потписница Париског споразума (СМА)	Временски оквир за спровођење је од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2030. године.
б) Да ли је у питању једногодишњи или вишегодишњи циљ, по потреби.	Циљ смањења GHG је утврђен за 2030. годину.

³https://www.rs.undp.org/content/serbia/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/covid-19-socio-economic-response-plan.html

3. Обим и обухват	
а) Општи опис циља;	Утврђени допринос за 2030. годину представља циљ смањења емисија GHG на нивоу целе привреде , изражен као релативно смањење до 2030. године у односу на 2010. годину.
б) Сектори, гасови, категорије и резервоари обухваћени национално утврђеним доприносом, укључени, по потреби, у складу са смерницама Међувладиног панела о промени климе (IPCC);	<p>Енергетика, Индустијски процеси и коришћење производа (IPPU), пољопривреда, отпад</p> <p>Гасови који су обухваћени: сви гасови са ефектом стаклене баште (GHG) које не контролише Монреалски протокол – угљен диоксид (CO₂), метан (CH₄), азотсубоксид (N₂O), перфлуороугљеници (PFC), хидрофлуороугљеници (HFC), сумпорни хексафлуориди (SF₆) и азотни трифлуориди (NF₃).</p> <p>Резервоари угљеника: Није применљиво.</p>
в) Како је држава чланица узела у обзир став 31. тачка в) и д) Одлуке 1/CP.21;	<p>Примењене смернице IPCC: Национални инвентар гасова са ефектом стаклене баште (емисије GHG из извора укључујући и одстрањене количине) је припремљен у складу са Смерницама IPCC из 2006. године за Националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште и Допуном из 2013. године за Смернице IPCC из 2006. године за Националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште - Мочварна земљишта (Допуна IPCC о мочварним земљиштима из 2013. године).</p> <p>Република Србија узима у обзир будућу примену Прецизнијих рачунања из 2019. године за Смернице IPCC из 2006. године за Националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште⁴.</p> <p>Има неколико активности које се не могу проценити због недостатка података:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Коришћење флуорних гасова као агенаса за дување пене, у оквиру опреме за противпожарну заштиту и електричне опреме; • Кречење; • Спаљивање на отвореном.

⁴ <https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/index.html>

3. Обим и обухват

г) Ко-бенефити у погледу ублажавања климатских промена до којих долази због деловања држава чланица у области прилагођавања на измењене климатске услове, и/или планове економске диверзификације, укључујући описе одређених пројеката, мера и иницијатива у вези са деловањем држава чланица у области прилагођавања на измењене климатске услове, односно њиховим плановима диверзификације

Спровођење мера адаптације које су предложене у Трећем националном извештају према UNFCCC и Оквиру за планирање прилагођавања ће допринети постизању пуног потенцијала за ублажавање климатских промена у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде, као што је то анализирано у новом извештају о решењима заснованим на природи⁵:

Пољопривреда – прехранбена производња

- Изградња нових система за наводњавање и ефикасније коришћење постојећих
- Вишенаменска мала акумулациона језера, баре и резервоари за водоснабдевање, наводњавање, контролу ерозије, услуге екосистема

Прилагођавање технологија пољопривредне биљне и животињске производње (избор врста и агротехничких мера, повећање квалитета земљишта и рационална употреба ђубрива, адаптација ротације усева, прилагођавање зоотехничких услова у сточарским објектима). Одговарајућом селекцијом врста се може смањити снабдевање водом и хранљивим материјама и тако се смањити емисије GHG. Повећана производња пољопривредне биомасе може да се делимично (остаци усева, отпад) користи за производњу обновљиве енергије, чиме се замењује употреба фосилних горива⁶. Процењено је да потенцијал за ублажавање у области управљања хранљивим састојцима износи 1,09 Mt CO₂ eq./год. Оптимално управљање испашом и махунаркама за испашу може потенцијално да смањи емисије GHG за 0,27 Mt CO₂ eq./год.

Шумарство – снабдевање биомасом

- Подизање нових шума уз коришћење мапирања терена и врста дрвећа која су прилагођена на климатске промене,
- Поновно пошумљавање,
- Имплементација унапређеног система природи блиског газдовања Увођење приступа „климатски паметног шумарства“ (Climate smart forestry)
- Управљање шумским пожарима и
- Интегрисано управљање болестима и штеточинама

доводи до ко-бенефита у смислу подршке замени фосилних горива и грађевинских материјала биомасом. Потенцијал за ублажавање климатских промена пошумљавањем је процењен на 25,9 Mt CO₂ eq./год. Ефекат Одрживог газдовања шумама и „природи блиског газдовања шумама“ се процењује на 1.008 Mt CO₂ eq. до 2030. године, са сва три аспекта („природи блиско“ газдовање шумама, конверзија шума изданачких шума у високе и обнова презрелих састојина – углавном букових).

⁵ УНДП (2020): Природна решења за ублажавање климатских промена и адаптацију на климатске промене.

⁶ Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024.

3. Обим и обухват	
	<p>Хидролошки и водни ресурси – производња хидроенергије</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградња баријера за поплаве/бујице и додатне мере у сливу • Побољшање система за посматрање, прикупљања података и система за рано упозоравање на екстремне климатске и хидролошке догађаје и развој математичких модела за оптимално управљање хидроелектранама (ХЕ) • Повећање капацитета за складиштење воде <p>Доступност воде је важан фактор за производњу обновљиве енергије (енергије из водних ресурса) и производња биомасе за производњу енергије и грађевинског материјала.</p> <p>Ко-бенефити у смислу ублажавања до којих долази због мера адаптације ће бити даље разрађене у Програму прилагођавања на измењене климатске услове који је у изради и који може да повећа поменуте ко-бенефите.</p>

4. Процеси планирања	
<p>а) Информације о процесима планирања које је држава чланица предузела за припрему Национално утврђених доприноса и, уколико постоје, планова за спровођење, укључујући, по потреби:</p>	<p>Циљ у вези са смањењем емисија GHG који је представљен у овом NDC је одређен на основу Нацрта Стратегије нискоугљеничног развоја (LCDS), док је његово постизање дефинисано у пратећем Акционом плану. Планирање и информације релевантне за NDC су представљени у Другом двогодишњем ажурираном извештају (BUR2). Током процеса припреме предметних докумената формиране су радне групе и организоване су бројне консултације, округли столови у којима су активно учествовали представници владиних институција, јавних и приватних предузећа, НВО и научно-истраживачких институција.</p> <p>У планирању и ревизији NDC се узимају у обзир обавезе које произилазе из процеса приступања ЕУ, као и националне околности и капацитети.</p> <p>По угледу на међународне и одређене одредбе законодавства ЕУ, учешће широког дијапазона заинтересованих страна је обезбеђено јавним процесом консултација, радним групама које су одговорне за припремање NDC, као и онлајн анкетама и упитницима.</p>
<p>(i) Домаћи институционални аранжмани, јавно учешће и ангажман са локалним заједницама и аутохтоним становништвом, на родно одговоран начин;</p>	<p>Министарство заштите животне средине (МЗЖС) је надлежна институција за област климатских промена на националном и међународном нивоу.</p> <p>Закон о климатским променама усвојен у марту 2021. године дефинише улоге и дужности других министарстава, агенција и организација.</p>

4. Процеси планирања	
	<p>Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, која у тачки 5.1.1.5. предвиђа интегрисање родне перспективе у области заштите животне средине, циркуларне и зелене економије и информационих технологија/дигиталне економије.</p>
(ii) Контекстуална питања, укључујући, између осталог, по потреби:	
а) Националне околности, као што је географија, клима, економија, одрживи развој и искорењивање сиромаштва	Информације обезбеђене у Другом двогодишњем ажурираном извештају (BUR).
б) Најбоље праксе и искуства у вези са припремањем национално утврђених доприноса	<p>Успостављањем радне групе за развој NDC која је укључивала представнике различитих заинтересованих страна и одговорних институција, обезбеђено је лакше прикупљање података и информација. Поред тога, Законом о климатским променама поново је успостављен Национални савет за климатске промене као саветодавно тело Владе, и прва седница са новоименованим члановима је одржана у септембру 2021. године.</p> <p>Од 2018. године, Координационо тело за родну равноправност има представнике у радним групама међуминистарских пројеката које подржавају побољшање извештавања UNFCCC у контексту родне равноправности.</p> <p>Економски, еколошки и социјални утицаји мера ублажавања климатских промена су разматрани приликом припреме NDC.</p> <p>Процес припреме NDC није могућ без међународне финансијске и техничке подршке која доприноси побољшању националних капацитета.</p> <p>Међутим, и даље постоји потреба за финансирањем и изградњом капацитета и подизањем свести како би се обезбедило спровођење и ревизија NDC.</p>
в) Друге контекстуалне намере и приоритети који који су узети у обзир при приступању Споразуму из Париза	Србија је претрпела штету изазвану климатским променама и екстремним временским приликама (у периоду 2000-2015. године најмање 1,8 милијарди евра, поред 5 милијарди евра у периоду 2015-2020. године).

4. Процеси планирања	
	<p>Уз значајан допринос пољопривредне производње укупном бруто домаћем производу, свеобухватна национална привреда Републике Србије је осетљива на факторе који утичу на пољопривреду. Утицаји климатских промена на производњу усева и сточарску производњу имају утицај на сектор складиштења хране и сектор прераде хране у Србији.</p> <p>Ефекти и утицаји климатских промена на водни сектор ће се одражавати у недостатку воде, већем броју периода интензивне суше и подручја погођених сушом и повећаном трајању услова ниских токова у рекама и последичном ниском квалитету воде.</p>
<p>б) Одређене информације које се односе на државе чланице, укључујући организације за интеграцију и њихове државе чланице, које су постигле договор да заједнички делују према члану 4. став 2. Споразума из Париза, укључујући стране које су се договориле да делују заједнички и прихватиле услове споразума, у складу са чланом 4. ставови 16–18. Споразума из Париза.</p>	<p>Н. П.</p>
<p>в) На који начин је припрема национално одређених доприноса држава чланица узело у обзир глобални пресек стања у складу са чланом 4. став 9. Споразума из Париза.</p>	<p>Подршка припреми за глобални пресек стања пружена је у оквиру пројекта „Успостављање оквира транспарентности према Споразуму из Париза“ који поставља основе за испуњавање захтева члана 13. Споразума из Париза.</p>
<p>г) Свака држава чланица са Национално утврђеним доприносом према члану 4. Споразума из Париза који се састоји од акционих планова прилагођавања на измењене климатске услове и/или економске диверзификације који доводи до ко-бенефита у смислу ублажавања у складу са чланом 4, ставом 7. Споразума из</p>	

4. Процеси планирања	
<p>Париза, треба да поднесе информације о:</p>	
<p>(i) Како су економске и социјалне последице мера разматране при развоју Национално утврђеног доприноса</p>	<p>Економски, еколошки и социјални утицаји мера за ублажавање климатских промена су разматрани приликом припреме NDC, а посебно у оквиру процеса припреме Стратегије нискоугљеничног развоја. Идентификација најприкладнијег начина за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште зависила је од трошкова, као и од друштвених, економских и утицаја на животну средину. Како би се дефинисао друштвено праведан и исплатив пут смањења емисија GHG, процењени су утицаји мера на раст бруто домаћег производа (БДП), на запосленост и на удео трошкова за енергију у домаћинству, за различите сценарије ублажавања.</p> <p>Циљ смањења емисија до 2030. године је дефинисан на основу потенцијала за смањење емисије GHG, утицаја на друштвене, економске и параметре заштите животне средине.</p>
<p>(ii) Специфични пројекти, мере и активности које треба спроводити како би се допринело ко-бенефитима у смислу ублажавања климатских промена, укључујући информације о плановима прилагођавања који такође доводе до ко-бенефита у смислу ублажавања, које могу да обухватају, али не само, кључне секторе, као што су енергетика, ресурси, водни ресурси, обални ресурси, насеља и урбанизам, пољопривреда и шумарство; и и активности економске диверзификације, које могу да обухватају, али не само, секторе као што су производња и индустрија, енергетика и рударство, транспорт и комуникација, изградња, туризам, некретнине, пољопривреда и рибарство.</p>	<p>Документа јавних политика прописана Законом о климатским променама ближе ће дефинисати мере и активности које ће допринети ко-бенефитима у смислу ублажавања климатских промена у кључним секторима.</p>

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

<p>а) Претпоставке и методолошки приступи који се користе за рачунање антропогених емисија GHG и њиховог уклањања која одговарају одлуци 1/CP.21, став 31, и смернице за обрачунае које је усвојила Конференција страна потписница (СМА);</p>	<p>Информације су доступне у 2BUR и, у случају промена, ажуриране информације ће бити представљене у Двогодишњем извештају о транспарентности.</p>
<p>б) Претпоставке и методолошки приступи који се користе за рачунање за спровођење политика и мера или стратегија у Национално утврђеном доприносу;</p>	<p>У складу са Законом о климатским променама, органи и организације надлежни за спровођење мера и политика у области климатских промена, дужни су да изврше процену ефеката својих политика и мера на ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште и поднесу извештаје Министарству за заштиту животне средине.</p> <p>Спровођење мере ће се пратити и на основу Националног инвентара емисија GHG и низом показатеља учинка. Истовремено, национални систем за мониторинг, извештавање и верификацију у складу са захтевима члана 13. Споразума из Париза ће допринети бољем праћењу NDC.</p>
<p>в) По могућности, информације о томе како ће страна потписница узети у обзир постојеће методе и смернице Конвенције како би узеле у обзир антропогене емисије и њихово уклањање, у складу са чланом 4. став 14. Споразума из Париза, по потреби;</p>	<p>Видети одговор под 5 (г).</p>
<p>г) Методологије и матрице IPCC која се користи за процену антропогених емисија GHG и њиховог уклањања;</p>	<p>Тренутни инвентари GHG су у складу са Одлуком 24/CP.19, укључујући Допуну Смерница IPCC из 2006. године Кјото Протокола из 2013. године за Националне инвентаре гасова са ефектом стаклене баште, и Допуну из 2013. године Смерницама IPCC из 2006. године о мочварним земљиштима.</p> <p>Матрица коришћена у Потенцијалу глобалног загревања (GWP) стогодишњег временског интервала, објављеног у Четвртом извештају IPCC (AR4).</p> <p>Ове методологије се могу мењати зависно од напретка будућих међународних преговора о правилима процене и обрачуна.</p>

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

<p>д) Претпоставке специфичне за сектор, категорију или активност, методологије и приступи у складу са смерницама IPCC, по потреби, укључујући, ако је применљиво:</p>	
<p>(i) Приступ решавању питања емисија и накнадног уклањања гасова са ефектом стаклене баште због природних поремећаја на земљишту којим се управља;</p>	<p>Приступ решавању питања емисија и накнадног уклањања гасова са ефектом стаклене баште због природних поремећаја на земљишту којим се управља, представљен у Смерницама IPCC из 2006. године, Том 4, Поглавље 2: генеричке методологије које се примењују на категорије вишеструке употребе земљишта.</p>
<p>(ii) (ii) Приступ који се користи за рачунање емисија и уклањања гасова са ефектом стаклене баште из производа од посеченог дрвета:</p>	<p>Користи се приступ за прорачун емисија и уклањања гасова са ефектом стаклене баште из производа од посеченог дрвета представљен у Смерницама IPCC из 2006. године, Том 4, Поглавље 12: Производи од посеченог дрвета.</p>
<p>(iii) Приступ који се користи за питања ефекта структуре према старости и класи шума;</p>	<p>Није применљиво</p>
<p>ђ) Друге претпоставке и методолошки приступи који се користе за разумевање Национално утврђеног доприноса и, по потреби, процену одговарајућих емисија гасова са ефектом стаклене баште и њиховог уклањања, укључујући:</p>	
<p>(i) Како се израђују референтни индикатори, основни односно референтни ниво(и), укључујући, по потреби, референтне нивое специфичне за сектор, категорију или активност, укључујући, на пример, кључне параметре, претпоставке, дефиниције, методологије, изворе података и коришћене моделе;</p>	<p>Референтни индикатори, основни и референтни ниво се користе на основу Националног инвентара гасова са ефектом стаклене баште и основних сценарија који узимају у обзир политике и мере које су усвојене крајем 2015. године.</p> <p>Информације су доступне у 2BUR.</p>

5. Претпоставке и методолошки приступи, укључујући оне за процене и рачунање антропогених емисија гасова са ефектом стаклене баште и, по потреби, њихово уклањање

(ii) За државе чланице са Национално утврђеним доприносима који садрже компоненте које нису гасови са ефектом стаклене баште, информације о претпоставкама и методолошким приступима коришћени у вези са тим компонентама, по потреби;	Није применљиво
(iii) За климатске чиниоце које су укључене у национално утврђене доприносе који нису обухваћени смерницама IPCC, информације о томе како се процењују климатски чиниоци;	Није применљиво
(iv) Додатне техничке информације, по потреби;	Није применљиво
е) Намера да се користи добровољна сарадња према члану 6. Споразума из Париза, по потреби.	Није применљиво

6. Како држава чланица разматра да ли је њен Национално утврђени допринос правичан и амбициозан у светлу њених националних околности;

а) Како држава чланица разматра да ли је њен Национално утврђени допринос правичан и амбициозан у светлу њених националних околности;

Према UNFCCC, Србија је земља у развоју, чија производња енергије се ослања на домаћи лигнит, са три пута већим амбицијама у погледу смањења GHG него у првом NDC.

Национално одређени допринос (NDC) Републике Србије је део дуготрајне визије смањења GHG до 2050. године, у складу са дуготрајним циљевима из Споразума из Париза.

Пошто су основне анализе за План праведне транзиције за Србију утврђене, и у складу са модалитетима глобалног пресека стања, разматраће се обавезе смањења GHG из ажурираног NDC Републике Србије.

Србија је претрпела штету од најмање 1,8 милијарди евра за само пет година (2015-2020). Осим тога, потенцијално смањење БДП-а Србије у случају повећања глобалне средње температуре у односу на пројектовани БДП без загревања је:⁷

Повећање температуре	Смањење БДП-а (у милијардама УСД и %)	
	2020 – 2040.	2020 – 2100.
1 °C	15.465 (1,20%)	344.364 (4,19%)
2 °C	58.124 (4,53%)	766.317 (9,32%)
3 °C	59.107 (4,97%)	890.403 (11,65%)
4 °C	97.536 (6,87%)	2.002.410 (17,06%)

б) Питања у вези са правичношћу

Економски, еколошки и социјални утицаји мера за ублажавање климатских промена су разматрани приликом припреме NDC, а посебно у оквиру процеса припреме Стратегије нискоугљеничног развоја. Идентификација најприкладнијег начина за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште зависила је од трошкова, као и од друштвених, економских и утицаја на животну средину. Како би се дефинисао друштвено праведан и исплатив пут смањења емисија GHG, процењени су утицаји мера на раст бруто домаћег производа (БДП), на запосленост и на удео трошкова за енергију у домаћинству, за различите сценарије ублажавања. Циљ смањења емисија до 2030. године је дефинисан на основу потенцијала за смањење емисије GHG, утицаја на друштвене, економске и параметре заштите животне средине.

в) Како је страна потписница одговорила на члан 4, став 3. Споразума из Париза:

Представљени допринос представља јасан напредак у односу на први NDC и одражава највеће могуће амбиције у односу на националне околности.

⁷ Study on socio-economic aspects of climate change in the Republic of Serbia, https://www.klimatskepromene.rs/wp-content/uploads/2020/07/engl-screen-_06-04-2020_DRAFT_-Study-on-the-Socio-economic-Aspects-of-Climate-Change-on-the-Republic-of-Serbia_UNDP.pdf

г) Како је држава чланица одговорила на члан 4, став 4. Споразума из Париза:	Србија је држава чланица у развоју и овим је повећала свој NDC, који представља циљ целокупне привреде.
в) Како је страна потписница одговорила на члан 4, став 6. Споразума из Париза.	Није применљиво

7. Како Национално одређени доприноси доприносе постизању циља Конвенције који је утврђен у члану 2:

а) Како Национално утврђени доприноси доприносе постизању циљева Конвенције као што је то утврђено у члану 2;	Мада је Република Србија не-Анекс 1 држава чланица UNFCCC која је рањива на климатске промене, знатно повећане амбиције ажурираног NDC доприносе постизању циља Конвенције, наиме, стабилизацији концентрације GHG у атмосфери.
б) Како национално утврђени допринос доприноси члану 2. став 1. тачка а) и члану 4. став 1. Споразума из Париза	Видети горњи став 7. тачка а). Треба нарочито истаћи да је Србија спремна за додатне/условне амбиције, уз помоћ за изградњу финансијских и техничких капацитета.